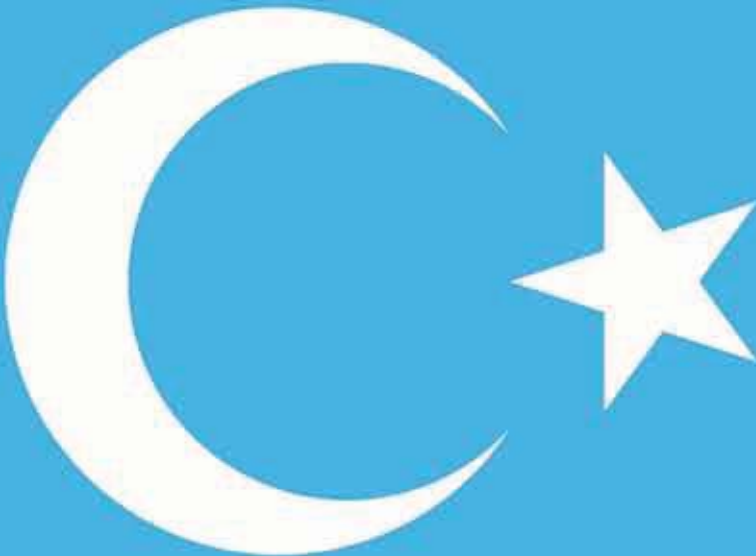
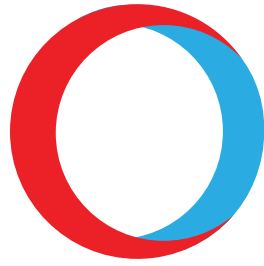

“İRAK’TA SON GELİŞMELER VE TÜRKMENLERİN DURUMU” TOPLANTISI

ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER FOR MIDDLE EASTERN STRATEGIC STUDIES
مركز الشرق الاوسط للدراسات الاستراتيجية

ORSAM

TUTANAKLARI

ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tarihçe

Türkiye’de eksikliği hissedilmeye başlayan Ortadoğu araştırmaları konusunda kamuoyunun ve dış politika çevrelerinin ihtiyaçlarına yanıt verebilmek amacıyla, 1 Ocak 2009 tarihinde Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) kurulmuştur. Kısa sürede yapılanan kurum, çalışmalarını Ortadoğu özelinde yoğunlaştırmıştır.

Ortadoğu’ya Bakış

Ortadoğu’nun iç içe geçmiş birçok sorunu barındırdığı bir gerçektir. Ancak, ne Ortadoğu ne de halkları, olumsuzluklarla özdeşleştirilmiş bir imaja mahkum edilmemelidir. Ortadoğu ülkeleri, halklarından aldıkları güçle ve iç dinamiklerini seferber ederek barışçıl bir kalkınma seferberliği başlatacak potansiyele sahiptir. Bölge halklarının bir arada yaşama iradesine, devletlerin egemenlik halklarına, bireylerin temel hak ve hürriyetlerine saygı, gerek ülkeler arasında gerek ulusal ölçekte kalıcı barışın ve huzurun temin edilmesinin ön şartıdır. Ortadoğu’daki sorunların kavranmasında adil ve gerçekçi çözümler üzerinde durulması, uzlaşmacı inisiyatifleri cesaretlendirecektir. Sözkonusu çerçevede, Türkiye, yakın çevresinde bölgesel istikrar ve refahın kök salması için yapıcı katkılarını sürdürmelidir. Cepheleşen eksenlere dâhil olmadan, taraflar arasında diyalogun tesisini kolaylaştırmaya devam etmesi, tutarlı ve uzlaştırıcı politikalarıyla sağladığı uluslararası desteği en etkili biçimde değerlendirebilmesi bölge devletlerinin ve halklarının ortak menfaatidir.

Bir Düşünce Kuruluşu Olarak ORSAM’ın Çalışmaları

ORSAM, Ortadoğu algalmasına uygun olarak, uluslararası politika konularının daha sağlıklı kavranması ve uygun pozisyonların alınabilmesi amacıyla, kamuoyunu ve karar alma mekanizmalarına aydınlatıcı bilgiler sunar. Farklı hareket seçenekleri içeren fikirler üretir. Etkin çözüm önerileri oluşturabilmek için farklı disiplinlerden gelen, alanında yetkin araştırmacıların ve entelektüellerin nitelikli çalışmalarını teşvik eder. ORSAM; bölgesel gelişmeleri ve trendleri titizlikle irdeleyerek ilgililere ulaştırabilen güçlü bir yayım kapasitesine sahiptir. ORSAM, web sitesiyle, aylık Ortadoğu Analiz ve altı aylık Ortadoğu Etütleri dergileriyle, analizleriyle, raporlarıyla ve kitaplarıyla, ulusal ve uluslararası ölçekte Ortadoğu literatürünün gelişimini desteklemektedir. Bölge ülkelerinden devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve STK temsilcilerinin Türkiye’de konuk edilmesini kolaylaştırarak bilgi ve düşüncelerin gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır.

**“İRAK’TA SON GELİŞMELER VE
TÜRKMENLERİN DURUMU”
TOPLANTISI**

7 Aralık 2012

Organizasyon
Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

“IRAK’TA SON GELİŞMELER VE TÜRKMENLERİN DURUMU” TOPLANTISI

ORSAM, 7 Aralık 2012 Cuma günü “Irak’ta Son Gelişmeler ve Türkmenlerin Durumu” başlıklı bir toplantı düzenlemiştir.

Toplantıya,

Ali Ekber Veli

(Irak Milli Reform Hareketi Türkiye Temsilcisi)

Burak Bilgehan Özpek

(TOBB Üniversitesi Öğretim Üyesi)

Cengiz Eroğlu

(Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü)

Hicran Kazancı

(Irak Türkmen Cephesi Türkiye Temsilcisi)

Mahir Nakip

(Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi)

Mehmet Behçet İzzet

(Emekli Diplomat)

Muhammed Rafia

(Irak İslam Partisi Türkiye Temsilcisi)

Muzaffer Arslan

(Irak Cumhurbaşkanlığı Türkmenlerden Sorumlu eski Müsteşarı)

Yunus Bayraktar

(Türkmen Meclisi Başkanı)

ORSAM’dan,

Hasan Kanbolat

(ORSAM Başkanı)

Habib Hürmüzlü

(ORSAM Danışmanı)

Mehmet Şahin

(ORSAM Ortadoğu Danışmanı)

Bilgay Duman

(ORSAM Ortadoğu Uzmanı) katılmıştır.

Toplantıda Irak’taki son gelişmeler ele alınarak, Irak ve Türkmenlerin karşı karşıya kaldığı veya kalabileceği jeopolitik konular konuşulmuştur. Bu doğrultuda;

Irak’taki hükümet krizi ve Türkmenlerin tutumu,

Bölgesel Kürt Yönetimi ile Irak merkezi hükümeti arasındaki çekişmenin Türkmenlere etkisi ve

Türkmenlerin izlemesi gereken stratejiler,

2013 ve 2014’te yapılması planlanan yerel ve genel seçimler,

Irak bütçesinden Türkmenlere verilen bütçenin kullanılması amacıyla ihtiyaçları ve öncelikleri ana gündem maddeleri olarak ele alınmıştır.

Hasan Kanbolat:

İrak'ta yaşanan son gelişmeleri ve Türkmenlerin durumunu değerlendireceğiz. Bugünkü toplantımızda üstünde duracağımız konular; Irak'taki hükümet krizi ve Türkmenlerin tutumu, Bölgesel Kürt Yönetimi ile Irak merkezi hükümeti arasındaki çekişmenin Türkmenlere etkisi ve Türkmenlerin izlemesi gereken stratejiler, 2013 ve 2014'te yapılması planlanan yerel ve genel seçimler, Irak bütçesinden Türkmenlere verilen bütçenin kullanılması amacıyla ihtiyaçları ve öncelikleri olacaktır. Öncelikle ORSAM Uzmanı Bilgay Duman bir açılış yapacak. Sonrasında onar dakikalık konuşmalarla devam ederiz. Mahir Hocamızdan toplantımızı yönetmesini istirham ediyorum.

Mahir Nakip:

Teşekkür ediyorum. Sözü ilk olarak Bilgay Duman'a veriyorum.

Bilgay Duman:

Bu toplantıyı hazırlarken 2010 yılını baz aldık. 2010 seçimleri sonrası Türkmenlerin durumunu kritik

etmeyi amaçladık. 2010 seçimleri hem Türkmenler hem de Irak'taki iç siyaset açısından son derece önemlidir. Biraz olsun Irak'taki siyasetin normalleşmeye başladığı görülüyor. 2005'teki seçimlerde büyük gruplar arasında bir paylaşım söz konusuydu. Bu durum Irak'taki güç dengelerini yeniden şekillendirdi. Şii-Sünni-Kürt grupsal ayrımı 2010'daki seçimlerde farklılaşmaya ve grupsal çıkarlar ön plana çıkmaya başladı. 2010 seçimleriyle beraber 3 büyük grubun ayrışmaya başladığı görülüyor. Burada yeni olan faktör Irakiye Listesi idi. Seçimlerin en kritik noktası ve bugünkü sorunlarında temelini oluşturan Irakiye Listesi'nin beklenmeyen şekilde seçimlerden başarılı çıkmasıydı. Seçimleri kazanan Irakiye Listesi'nin Irak'ta iktidar olamaması daha sonra Şii grupların yeniden bir araya gelerek hükümeti kurmalarıyla beraber Irak'ta güç dağılımı farklılaşmaya başladı.

İrak Merkezi Hükümeti, seçimlerin üstünden 3 yıl geçmiş olmasına rağmen sağlam temellerin üstünde değil. Hala bakanlıklarla ilgili sıkıntılar var. Hükümetin çalışmalarıyla ilgili sorunlar var. Bu sorunların üstüne bir de siyasi partiler arasındaki sorunlar eklendi. Zaten hükümet 9 ay gibi bir sürede kurulabilmiştir. Irak'taki Ulusal Birlik Hükümeti'nin çok faydalı olmadığını düşünüyorum. Demokrasinin iyi işleyebilmesi için iyi çalışan bir muhalefetin olması gerekiyor. Irak'ta muhalefet olgusu yok. Muhalefet hükümetin içerisinde. Irak'taki hükümetin bu kadar istikrarsız bir yapıda olmasının sebebi de bu. Hükümet seçimlere katılan tüm grupları içine almaya çalıştığı için, ana gücün –Ma-

liki Hükümeti'nin- uygulamalarından memnun olmayan taraflar hükümet içi muhalefete başladılar. Maliki 2. dönemi itibariyle çok güçlendi. Kendisine karşı çıkan taraflara baskı politikasına başladı. Özellikle Irakiye Listesi üzerine büyük baskı uygulanmakta.

Bugün Irak Bölgesel Kürt Yönetimi ile Irak merkezi hükümeti arasındaki sorunların başlangıç noktası 2011 yılının sonunda Tarık El Haşimi'ye yönelik çıkan idam kararıdır. Bu karardan sonra Irak muhalefeti grupsal olarak hareket etmeye başladı. Kürtler zaten merkezi yönetime karşı ciddi bir rahatsızlık içerisindeydiler. 2005'ten sonra merkezi otoritenin zayıflaması için her türlü politikayı yürüttüler. Bu anlamda Irak'taki merkezi hükümet ve Kürt Bölgesel Yönetimi karşı karşıya geldi. Diğer taraftan Irak'ta Sünniler de yeniden muhalefete başladı. Maliki'ye yönelik bir imza kampanyası başlatıldı. İmza kampanyasından bir sonuç alınamadı. Bugün gelinen süreçte hem Irak hükümeti içerisinde ciddi bir dağılım var hem de Irak siyaseti parçalanmış durumda. Kritik noktalardan bir tanesi Maliki'nin 8 Mayıs 2012 itibariyle Kerkük'te Bakanlar Kurulu'nu toplaması. Bakanlar Kurulu toplantısı tam bir güç gösterisiydi. Kendisiyle beraber getirdiği güçleri de Kerkük'te bıraktı.

Türkmenler ne oldu? Türkmenlerde Irak'taki her siyasi dönemde olduğu gibi büyük politikanın akışına doğru gittiler. Irak siyasetindeki dağılma Türkmenleri de etkiledi. Önümüzdeki dönemde seçimler bazında yerel düşünmek lazım. Irak'taki yerel durumu çok önemsiyorum. Yerelde farklılıklar var ve bu farklılıklara göre politikayı

şekillendirmek lazım. Belki her ilde farklı listelerle gitmek, farklı koalisyonlar oluşturmak Türkmenler açısından en iyisi. Herkes tek Türkmen listesini konuşuyor. Biz 15-20 gün önce Irak'taydık. Tek Türkmen listesiyle her yerde seçimlere girebilmek çok zor. Türkmenlerin burada yapması gereken şey kim nerede güçlü grupsa onlara yakın durmak ve onlarla bu işin pazarlığını yapmak. Türkmenler bu şekilde daha fazla sandalye elde edebilir. Belki Türkmenler genel siyasette etkili olamıyor, ama federal yapıyı da biraz hesaba katmak lazım. Federal yapının da çok önemli özellikleri var. Türkmenlere kazanımları var. Bunun önemli örneklerinden birini Selahattin'de görüyoruz. Selahattin'de Ali Haşim Muhtaroglu ve Niyazi Mimaroglu ikilisi çok önemli şeyler yaptılar. Bu Türkmenler açısından bir örnek olabilir. Diğer yerlerde de daha kritik düşünüp, yerel unsurları hesaba katarak politika izlemek daha doğru olacaktır diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Mahir Nakip:

Bilgay Bey genelden özele doğru güzel bir özet çıkardı. Konuşulacak 4 maddemiz var. Gündem maddelerimiz konusunda her kişinin ne fikri varsa söz istesin. O kişiye söz verelim. Birinci başlığımız; "Irak'taki Hükümet Krizi ve Türkmenlerin Tutumu". Hükümetin içerisinde yaşanan kriz kendini çok daha net bir şekilde göstermeye başladı. Bu hükümette kriz olmaması mümkün değildir. Bir hükümet ki 17 ayrı siyasi gruptan oluşuyor. Türkiye gibi 80 yıllık demokrasi tecrübesi olan bir ülkede 2 dönem 3'er 4'er partili koalisyonlar

geçirdik. Türkiye hep geriye gitti. Irak gibi daha demokrasiyle tanışmamız bir ülke 17 partili bir koalisyonu ne bir başbakan idare edebilir ne o hükümet halka hizmet verebilir ne de Türkmenler bu durum içerisinde güçlü bir yer işgal edebilir. Tabiri caizse temel yanlış atılmıştır. 24 Ocak 2011 tarihinde Bağdat'ta olan toplantıya katıldığımızda da söylemiştim; Allah Maliki'nin yardımcısı olsun. Muhalefet mecliste değil, hükümetin içinde. Hükümetin içinde olan bir muhalefeti başbakan yönetemez. Dolayısıyla bu sistemin devam etmesi mümkün görünmüyor. Bu parti enflasyonuna bir son verilmesi gerekir diye düşünüyorum. Bu dağınıklık ve parçalanma ister istemez Türkmenlere de yansımıştır. Belki de bu parçalanmışlık varken Türkmenler global düşünüp ama yerel hareket ederek bunlar yapılabilir. En son aldığım bilgilere göre ITC'de Nisan ayında yapılacak olan mahalli seçimlerde bu politikayı güdecektir. Hükümet krizi var olmakla beraber şunu da belirteyim ki bu hükümet ik-

tidarı 2014 yılına kadar götürecektir. Ne kadar Barzani grubuyla Allavi grubu ona zorluk çıkarmaya çalıştıysa da anlaşılın bu iktidar bu şekilde gider. 2 tane fiili bakanlıkları var. Özellikle Turan Müftü'nün ikinci bir bakanlıkta hala ikamet ediyor olması Türkmenlerin hanesinde artı olan bir husustur. Türkmenler bu kriz içerisinde tarafsız durmayı tercih ediyor. Bu doğru bir duruştur. Bakanların çalışmalarına devam etmesi doğru bir karardır. Durup dururken bir bardak suda fırtına çıkarmaya gerek yoktur. Bu konuda kim söz almak ister?

Habib Hürmüzlü:

Hükümetin içinde olan anlaşmazlık yerel yönetimle olan anlaşmazlıktır. En büyük argümanları petrol yasası konusudur. Bütçeden yüzde 17 payı var. İhtilafli bölgeler artık hükümet tarafından "karma bölgeler" olarak adlandırılıyor. Buna karşın Kürtler "koparılmış olan bölgeler" var diyor. Sanki Kerkük ve diğer bölgeler Kürdistan'ın bir parçası iken Irak hükümeti oradan bir kısmı kopardı. Hükümet ise dediğim gibi "karma bölgeler" diyor. Yani burada Arap, Türkmen, Kürt ve Süryani var. Bizi en fazla ilgilendiren konu özellikle Kerkük bölgesinde olan güvenlik konusu. Maliki güçlerinin Dicle Operasyonlar Komutanlığı'nı Tuzhurmatu'ya güçlerini getirmesi kriz yarattı. Barzani'de Erbil'den tanklarını getirdi. Kerkük'ün 15 km yakınına kadar dayandı. Bunlar televizyonda abartılı gösterildi. Bir de sözde 8000 tane bekli de bunun çok çok daha fazlası olan sivil kıyafetli peşmergeler Kerkük'ün içine girdiler. Yarın bir çarpışma olursa Türkmenler silahsız, silahlı, tanklı toplu

gruplarla savaşıyorlar. Türkmenlerin durumu vahim olacak. 1991'de Kürtler Kerkük'e geldiler. Saddam güçleri oradan çekildi. Ondan sonra tekrar gelince Kerkük'ün içinde bir sürü idamlar oldu, bir sürü insanlar öldürüldü. Ordu Altunköprü'ye doğru ilerledi. Erbil'de 20-30 insanımız yok oldu. Bunun gibi Kerkük'ün içinde, Tuzhurmatu'da, Altunköprü'de, Tavuk'ta olabilecek olaylar Türkmenlerin korku içinde kalmasına neden oluyor. Çünkü hiçbir güvenceleri yok. En büyük konumuz bunu nasıl çözeceğimize. Bu arada sanki az bir miktarda da olsa bu çekişmenin neticesinde (hükümet ve Barzani güçlerinin çekişmesi neticesinde) biraz kazanım elde ediyoruz. Bu belki geçici belki de kalıcıdır. Hükümet Türkmenlere bazı kazanımlar verdi. Bunlar epey önceden başladı. En azından kağıt üzerinde kazanımlar elde ediliyor. Mesela ilk şey Kerkük'ün İl Meclisi Başkanlığı Türkmenlere verildi. Bizim için büyük bir kazanım idi. İkincisi bundan iki ay önce millet meclisinden Türkmenlerin üçüncü asıl unsur oldukları ilişkin çıkan karar. Türkmen Eğitim Genel Müdürlüğü verildi. Sonrasında bütçe yasasında belirli bir miktar (329 milyar dolar) Türkmen bölgelerinin imarı ve geçen dönemlerde zarar görmüş olan Türkmenlere tazminat verilmesi kararı verildi. Bu bütçeden tahsis edildi. Bir Türkmen'e (Turan Müftü) verildi bu para. Bakana ve şahsına. Bu güzel bir şekilde uygulanabilirse sosyal ve kültürel konularda epey bir kazancımız olur. Bağdat İl Meclisi'nde bir Türkmen kotası verildi. Bir de Bağimsız Seçim Komiserliği'nde de bir Türkmen heyete seçildi. Birkaç köyümüz nahiyeye çevrildi. Tuzhurmatu ve Telafer'in il olması konusu gündeme

geliyor. Çok şey elde ediyoruz. Bunlar bizim kazanımlarımızdır. Bu gelişmeler parlamentoda Şiiilerin, Sünnilerin ve Kürtlerin desteğiyle yaşanmaktadır. 1958 Anayasası'nın 3. maddesinde "Irak, Arap ve Kürtlerden oluşan bir ülkedir" diyordu. 1963, 64, 68 ve 70 anayasalarında da aynı madde geçiyor. Türkmenler yok. "Bizde varız" diyorduk. Şimdi asli unsuruz. Bizi esas tehdit eden mesele bir çatışma çıkarsa ne olacağı. Bu konu üzerinde ciddi şekilde düşünmek lazım.

Mehmet Şahin:

Merkezi hükümet Türkmenleri kazanmak için bunları yaparken diğeri destekliyor ve "Bende kazanayım" diyor.

Habib Hürmüzlü:

Parlamento tartışmalarında Kürtler destek verdiler.

Mahir Nakip:

Habib Bey'in sözlerini özetleyecek olursak; bu iktidar zamanında her ne kadar krizler yaşandıysa da Türkmenlerin gayretiyle ciddi kazanımlar elde edildi. Ancak unutmamak lazım ki

bu kazanımlar konsensüsle sağlandı. Mecliste Kürt Milletvekilleri de söz alıp bu hakları destekledi. Buradan şu noktaya varabiliriz; şu anda Türkmenlerin tarafsız kalma politikası doğrudur. Demek ki bu politika bu şekilde devam ederse daha fazla kazanımlarımız olabilir.

Ali Ekber Veli:

Habib Hürmüzlü Hocamın söylediklerine bir nokta hariç katılıyorum. Hükümet Türkmenleri desteklemiyor. Hükümet aslında 2010 seçiminden sonra Türkmenlerin Irakiye'ye ile birlikte seçime girmesiyle Türkmenlerden uzaklaştı. Siz hep kriz diyorsunuz ama bunu böyle tanımlamı-

yorum. Bütün gruplar bir araya gelip konuşuyorlar, bu nedenle kriz değil. Irak'ta henüz krize çevrilmemiş bir sorun var. Irak'taki bu siyasi sorunlar Türkmenler için faydalı oldu ama hükümet bunu bilerek yapmadı. Hükümet Türkmenlerin elinde hiçbir şey olmadığını biliyor. Hükümet seçimden önce Türkmenlere karşı kapsayıcı bir çalışma yapmadığını düşünüyor. Bu kazanımlar Türkmenlerin emeğiyle olmuştur. Turan Müftü başbakana

çok yakın bir konumda. Tüm toplantılarda başbakanın yanında. Bunun gibi şahsiyetlere daha fazla ihtiyacımız var. Sadece bir tane Turan Müftü yetmiyor. On- yirmi tane Turan Müftü'ye ihtiyacımız var. Ulusal çapta düşündüğümüz zaman Türkmenlerin hiçbir şekilde hükümete yakın olmadığını görüyoruz. Bağımsız kalalım ama yine de güç neredeyse biz orada olalım. Kürtlerin merkezi hükümetle yaşadıkları bu krizi nasıl bir fırsata çevirebiliriz? Bizler Kürtler ve merkezi hükümet arasında birleştirici bile olabilirdik. Ama maalesef biz hem Kürtlere hem de merkezi hükümete uzağız.

Mahir Nakip:

Buna "tarafsız durmak" desek daha doğru olmaz mı?

Ali Ekber Veli:

Hiçbir şekilde tarafsız duramayız. Irak merkezi hükümeti 2014'e kadar bu şekilde devam edecektir. Maliki olmazsa Maliki'ye benzer bir şahsiyet orada hüküm sürecektir.

Muzaffer Arslan:

Şimdi meseleyi biraz daha açmamızda yarar var. Bugün Irak'ta bu hükümette kriz var. Yarın başka hükümet gelir onda da kriz olur. Çünkü hükümette homojen bir yapı yok. Bu iş böyle devam edecek.

Eğer Türkmenlerin akılları başlarına gelirse bu kazanımlar artacak. Çünkü Irak Anayasası'nda diyor ki "Bu haklar Türkmenlere verilmiştir. Ancak bazı kanunlarla düzenlenir". Bugüne kadar

bu kanunları düzenleyecek elemanlarımız yoktu. Ama son dönemde Erşat Salihi ve Hasan Özmen hakikaten bu konuda gayret gösterip bazı kazanımlar elde ettiler. Mesela Kerkük İl Meclisi Başkanlığı'nın bize verilmesi zaten hakkımızdı. Bu bir lütuf değil.

Önemli bir nokta var. Mesela Kerkük'ün merkezi hükümete bağlanması, peşmergelerin bizim bölgemize girmemesi, Kürtlerin etkin olmaması gibi. Merkezi hükümette kim olursa olsun Türkmenlerin onlarla çalışması gerekir. Kürtlerin artık elde edebilecekleri başka bir şeyleri yok. Irak hükümetinden sürekli bir şeyler almak için uğraşıyorlar. Bu durum Irak kamuoyunu rahatsız ettiği gibi bizi de ziyadesiyle rahatsız ediyor. Siyasette dostluk, arkadaşlık yoktur. Menfaat vardır. Biz tabi ki manzaraya hakim olarak merkezi hükümetle işbirliği yapmalıyız. Çünkü bizim varlığımız Irak merkezi hükümetine bağlıdır. Kürtlerle işbirliği yapmak geçici bir siyasettir. Bugün var, yarın yoktur. Çünkü Kürtler bugün bize yardım ediyorlarsa Türkiye'nin kapıları Kürtlere açıldığı içindir. Yarın Kürtlerin menfaati Türkiye ile ters düşerse hem Türkiye'ye hem de Türkmenlere karşı çıkacaklar.

Mahir Nakip:

Bir noktayı vurgulamak lazım. Kürtlerin şu an bütçedeki yüzde 17 hissesi tartışılıyor. Çünkü kendi dilleriyle yüzde 11 olduklarını itiraf ettiler. İkincisi petrol kanununun hala çıkmaması en çok Kürtleri rahatsız etmektedir. Üçüncüsü de peşmergelerin statüsünün belirsiz olmasıdır. Ama Türkiye'nin bu konuda endişeleri var. Nitekim Dicle konusunda çatışma noktasına gelindiğinde Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç "Türkmenler, Türkiye'nin garantisi altındadır" diye demeç verdi.

Hasan Kanbolat:

Irak Türkmen hareketi kendi bağımsız kimliği içerisinde liderlerini çıkarabilecek mi? Karizmatik bir lider çıktığında Türkiye bu lideri destekleyecek mi? Bu konuların tartışılması lazım.

Mahir Nakip:

Bu ikilem maalesef yaşanmaktadır. Bunu sanırım biraz siyasi olgunluğumuz arttıkça çözeceğiz.

Muzaffer Arslan:

Türkmenler kendi meselelerini Irak'ın içinde çözmelidir. Tüm ilişkiler oradaki siyasi kuruluşlarla konsensüs içinde sağlanmalıdır.

Hicran Kazancı:

Burada birbirimizle tartışmaktan ziyade bu krizi yorumlamalıyız. "Kürtler bütçeden yüzde 17 alıyor" dediniz. Ama 2006'dan bu yana Kürtlerin aldığı pay yüzde 17 olmamıştır, yüzde

2-3 olmuştur. ABD çekildikten sonra ciddi bir sorun yaşanmıştır. Iraklıların bir arada yaşama arzusu olmadığı ortaya çıkmıştır. Önemli olan biz bu krizde ne yapabiliriz? Bir takım kazanımlarımız var. Önemli olan bu kazanımlarını alırken hiçbir gücün nüfuzu altına girmemek. Siyaset çıkar üzerine kurulu.

Yunus Bayraktar:

Bizim Irak hükümetiyle işimiz, aşımız var. Kendimize özgü ihtiyaçlarımız, gerçeklerimiz var. Kendimizi korumak mecburiyetindeyiz. Biz Türkiye değiliz. Türkiye’yi destekleriz, Türkiye’den destek alırız. Türkiye’nin bize yaptığı desteği hiçbir zaman unutmuyoruz. Irak’ta Türkiye kimle iyiyse o grup bize iyi davranıyor. Türkiye Irak’ın tamamına aynı gözle bakarsa bu bizim için daha iyidir. Herkes bize iyi yaklaşır. Bu kazanımlarımız oradaki milletvekillerimizin ve bakanlarımızın çalışmaları sonucunda olmuştur. Bunlar için kanun çıkmalı. Bunlar zaten bizim anayasal hakkımız. Bunların almak için akıllı davranmalıyız.

Mahir Nakip:

İlk başlığımızı toparlayıp ikinci konuya geçelim. ITC Başkanı Erşat Salih

basın toplantısı yaptığında; “İhtilafli bölgelerde kurulacak olan askeri güçlerin her üç grup içerisinde mahalli olarak teşkil edilmesi” teklifini yaptı. Bu çok güzel ve tarafsız bir politikadır. Maliki bu politikayı aldı. Ama ITC’nin teklif ettiğini söylemedi. Önemli bir nokta daha var. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu bir konferansında komşu ülkelerdeki azınlıklardan söz etti. “Komşularımızda yaşayan soydaşlarımız birer azınlıkta ve bu azınlıkların yaşadıkları ülkelerde herhangi bir siyasi gruba mensup olma gibi bir lüksleri yoktur. Onlar tarafsız kalmak zorundadırlar. Herkese eşit mesafede olmaları gerekir ve bunu anlayışla karşılırlar” dedi. Türkmenler olarak azınlık değiliz ama silahsız bir gücüz. Kerkük’e 15 km’ye kadar peşmerge kuvvetleri gelmiş. Adamların uçaksavarları, tankları var. Bunları ne zaman, nasıl satın aldılar? Erşat Salih, “Uluslararası güçlerden destek talep ederiz” dedi. Bu müzakere sırasında ikinci maddeye de değinmiş olduk. Bu durumda “Irak’taki hükümet krizi ve Türkmenlerin tutumu, Kürt Bölgesel Yönetimi ile Irak merkezi hükümeti arasındaki çekişmenin Türkmenlere etkisi ve Türkmenlerin izlemesi gereken stratejiler” konuları konuşulmuş oldu. Şimdi üçüncü maddeye geçelim; “2013 (20 Nisan 2013) ve 2014’te (kesin tarihi henüz belli değil) yapılması planlanan yerel ve genel seçimler”.

Buna ek olarak Tuzhurmatu’da Türkmenlerin kendi listeleriyle girmesi bu durumda izlenebilecek en makul politika gibi duruyor. Bu da demek değildir ki Türkmenler Kanun Devleti’nin karşısındadır, onlarla muhalefettedir. Eğer Kerkük’te mahalli seçimler ertelenirse ki sanırım komiserlik böyle

bir karar almış, bu çok isabetli bir karar olur. 15 km'ye kadar peşmergeler yaklaşmışsa, Dicle kuvvetleri de Havice kadar gelmişse böyle bir ortamda yapılacak seçimlerden hayır gelmez. Türkmenler için de olumlu bir sonuç olmaz.

Habib Hürmüzlü:

Önümüzde iki seçim var. Biri genel diğeri yerel seçimler. Devlet, partilerin kendilerini kaydettirmesi için son tarihi açıkladı. Türkmenlere bir bakalım, neler kaydoldu. Mahalli seçimler için 265 oluşum ya da kişi kendini kaydetmiş. Bizi ilgilendiren Türkmenler. İlk bakışta çıkan sonuç, parçalanmamış olduğumuzdur. Türkmeneli Partisi, Adalet Partisi-Enver Bayraktar, ITC, Türkmen İslami Birliği-Abbas Beyati, Türkmen Vefa Hareketi, Irak Türkmenleri Topluluğu-Kasım Kazancı (bu yeni bir oluşum) kayıtlarını yaptırmışlar. Yerel seçimler Musul'da, Telafer'de, Diyala'da ve Selahattin'de olacak; Kerkük'te olmayacak. Çünkü kanun uygulanmadı. Şimdi yeni bir kanun çıkarılacak, ancak bu kanun üstünde anlaşmazlık var. Türkmenler 2003'ten önceki seçmen kayıtlarına dönsün diyor, Araplar ve Kürtler bambaşka şeyler söylüyor. Bu bilgilerin ışığı altında ne yapabiliriz? Bu bölgelerde birleşme olacak mı? Yoksa parça parça mı hareket edecekler?

Mahir Nakip:

Musul'da Usame Nuceyfi ile girmenin büyük bir avantajı var. Çünkü Musul'da zaten şu anda kardeşi vali. Ancak bizim oy potansiyelimizin büyük bir kısmı Telafer'dedir. Dolayısıyla ITC Telafer'deki halka ciddi görüşme-

ler yapmalı. Özellikle Taki Mevla ile bu konu koordine edilmeli. Meseleyi, davayı anlatmalı ve buna göre karar alınmalı.

Hicran Kazancı:

Usame Nuceyfi'nin kaybettiği konuşuluyor. Ama Hadba Listesi adı altında girilmedi. Bu bir koalisyon. Koalisyonun başı Nuceyfi'dir. Abu Rişa gibi önemli isimler bu koalisyonda var.

Mahir Nakip:

Bu karar 2014'teki genel seçimleri etkilemiyor. Mahalli seçimler için konuşuyoruz.

Hicran Kazancı:

Seçimlere bir ay kala bazı sürprizler yaşanabiliyor. Bu koalisyonlar yeniden şekillenebilir.

Habib Hürmüzlü:

Sevindirici bir nokta var. Musul ve Kerkük'te Türkmenler tarafından son bir iki ay içinde birçok toplantı yapıldı. Farklı parti ve oluşumlar düzenledi.

Hicran Kazancı:

Münferit çıkarları ve sorunları bir kenara bırakırsak başarılı olabilir, iyi sonuçlar alabiliriz.

Mahir Nakip:

Seçimlerin en büyük enstrümanı medyadır. Bu konuda Türkmeneli TV ne yapacaktır? Nasıl hareket etmesi lazımdır? Diyala'ya, Tuzhurmatu'ya, Musul'a nasıl ulaşacağız?

Yunus Bayraktar:

Şii Türkmenler ve Sünni Türkmenler siyasi partilerin izledikleri ayrılıkçı politikalar yüzünden ayrı düşünüyor. Siyasi anlamda henüz haklarımızı almadık. Hiçbir Türkmen hakkını almamıştır. Haklarımızı kazandıktan sonra siyaset yapalım. Siyasi ayrımı haklarımızı kazandıktan sonra düşünelim. 23. madde için mecliste çalışmalarımız oldu. Her çalışma yaklaşık 8 ay sürdü. Çalışmalara katılan 17 siyasi parti vardı. Onlar birlikte çalıştılar. 9 tane komisyonumuz vardı. Bu arkadaşlar farklı yerlerden gelmişlerdi. Hepsi aynı şevkle çalışıyorlardı. Biz seçimlerden sonra analiz yapıyoruz; kaç Türkmen seçime gitti, kaç oy verdi? Kaç kişi Arap partisine oy verdi? Kaç Türkmen partisine oy verdi? Mesela Tuzhurmatu'nun yüzde 75'i Türkmen partisine oy vermiş. Bu hesaplamaları yapınca ortaya Şiilerin tamamının Türkmen adaylara oy verdiği çıkıyor. 2005'ten beri altyapısı hazırlanan bir çalışmamız var. Türkmenleri tek çatı altına toplamaya çalışıyoruz. Haklarımızı hep beraber, omuz omuza çalışarak alacağız.

Mahir Nakip:

Mahalli seçimlerde görülmeyen bir işbirliği var. Mesela Tuzhurmatu'da Türkmenleri aynı listede görülmesi bizi fevkalade sevindirir. Bu siyasettir, her şey olur. Her türlü koalisyon yapılabilir. Mukteda Sadr, Şii grubunda değil miydi?

Yunus Bayraktar:

Geçen seçimlerde Sadr hareketinin bir çalışması oldu. Her bölgede bir

adayı desteklediler. Bu taktiği uygulayabiliriz. Aynı bölgedeki insanları aynı adaya yönlendiririz.

Ali Ekber Veli:

Sadr Hareketi'nin 39 tane milletvekili var. Ama kazandığı oy 290 bin. Irak İslam Yüksek Konseyi'nin 9 milletvekili var, 600 binden fazla oyu var. Sadr taktiğini uygulamamız lazım.

Yunus Bayraktar:

Böyle bir taktik uygularsak ve Türkmenleri seçimde de bir arada tutabilirsek büyük başarı sağlarız.

Mahir Nakip:

Meclis netice itibariyle –faaliyet çapı azalmış olsa bile- varolduğuna göre Habib Hürmüzlü Hocamızın okumuş olduğu siyasi teşekküllerden en azından bir komisyon kurulabilir. Siyasetçilerimizde birleşmeye yönelik olarak bir tavır var.

Ali Ekber Veli:

Merkezi hükümete yakın olmak, yani güce yakın olmak. Eski seçim bizi Maliki'den uzaklaştırdı. Bu seçim belki dönüş yolumuz olabilir. Bu yolun Türkmenlerin faydasına olacağına inanıyorum.

Mahir Nakip:

24 Ocak 2011'de Bağdat'a gittiğimizde İbrahim El-Caferi bizimle aynı masada yemek yedi. Caferi hepimizin Türkmen olduğunu sandı. Halbuki içlerinde Türkmen olan bir ben bir de Hicran Kazancı Bey'di. Geri kalanlar

Türkiye'den gelen arkadaşlarımızdı. Caferi, "Biz Türkmenlerin şartlarını takdir ederiz. Kiminle seçime girerlerse girsinler gözümüzdeki yerleri, değişmez" dedi.

Yunus Bayraktar:

Kürtler Bağdat'a her şeye ortak ama Erbil'de kimseyi ortak etmiyor. Bu seçimlerde de böyle.

Hicran Kazancı:

Maliki, Mart 2014'e ayına kadar devam edecek gibi. Ancak Maliki erken seçim olması için çabalyor. Bu krizden zayıf çıkarsa önümüzdeki seçimlerde kaybedebilir. O yüzden bunun önünü almak istiyor. Irak'ta seçimle iktidara gelen bir başbakan var. ABD 2008'de Irak'tan çekileceğini söyledi. Çekilebilmesi için Irak'ta istikrarın sağlanması gerekiyordu. ABD, başbakanı destekledi ve güç haline getirdi. Dolayısıyla şu anki kriz durumunda sürekli güç kaybediyor. Bu nedenle seçimler ne kadar erken yapılırsa o kadar az güç kaybetmiş olacak.

Mahir Nakip:

Seçimler 2014 yılında yapılacak. O tarihe kadar çok şey değişir.

Yunus Bayraktar:

Irak'ta erken seçim yapılması bir hayaldir. Çünkü normal seçimlerin yapılması bile gecikmektedir.

Hicran Kazancı:

Erken seçim kararı üzerinde çalışılarken bir sürü pazarlık yapılmaktadır.

Mahir Nakip:

Seçim komisyonunun oluşturulması sürecinde ciddi bir işbirliği yapıldı. Abbas Beyati devrede, Casim Muhammed, Nebil Harbo devrede. Bizim olmazsa olmaz hedeflerimiz olmalı. Türkmenlerin içinde bu var. Türkmen siyasetçileri içerisinde kim Telafer'in il olmasına karşı çıkar? Ya da Türkmen köylerinin nahiye olmasına?

Yunus Bayraktar:

Bu yasal olarak da hakkımız. Telafer'in yarım milyona yakın nüfusu var. Yarım milyon nüfuslu ilçe var mı? Duhok ve Necef örnekleri var. Telafer'in il olması değil, il olmaması siyasi bir durumdur. Bu siyaseti ortadan kaldırmak lazım.

Mahir Nakip:

Herkesin bu maddeyle ilgili söyleyecekleri bittiyse diğer konuya geçelim. Bu maddemiz; "Irak bütçesinden Türkmenlere verilen bütçenin kullanılması amacıyla ihtiyaçların ve önceliklerin alt başlıklar olarak ele alınması". Bütçe konusu teknik bir konu. Benim bu konudaki ilk merakım, bütçenin fiilen bir yere ayrılıp ayrılmadığı.

Habib Hürmüzlü:

Bakanlar Kurulu'nda Başbakan tarafından onaylandı.

Mahir Nakip:

Peki, bunu kim kullanacak?

Hicran Kazancı:

Irak'ın genel bütçesi geçti. Türkmenlere verilen pay 329 milyar dinar. Bu rakam şimdi Maliye Bakanlığı'na gidecek. Maliye Bakanlığı uygun görmezse verilmeyebilir.

Habib Hürmüzlü:

Bütçe yasasının içinde madde olarak geçti. Şimdi de Bakanlar Kurulu'nda miktar tespit edildi.

Hicran Kazancı:

Bir komisyon oluşturulur. İnceleme yapar. Uygun görüldüğünde ödenir. Yüzde yüz ödenecek diye bir şey yok.

Mahir Nakip:

Ödenmeme gibi bir şans yok.

Yunus Bayraktar:

"Alın Türkmenler, bu parayı harca-
yın!" demeyecekler. İl Meclisi'ndeki
üyelerimiz proje hazırlayacak ve bu-
nun karşılığında para alınacak.

Habib Hürmüzlü:

Her şeyden önce burada bir siyasi me-
saj var. "Irak'ta Türkmenler var. Dev-
rik rejim zamanında zarar gördüler"
deniliyor.

Yunus Bayraktar:

1996'da Saddam girdiğinde oluşan za-
rar Türkmen Şehitler Derneği'ne öde-
necek.

Habib Hürmüzlü:

"Zarar gören Türkmenlerin tazmi-
ni" diyor. Hangi İl Meclisi Türkmen
olmayanlara verir ki bu parayı? Ama
önemli olan meclisteki arkadaşlarımızın
güzel bir şekilde çalışması.

Mahir Nakip:

Irak'ta Türkmenler sadece siyasetle
ilgilendirildi. Çünkü mağdur durum-
daydılar. Siyasetçilerimiz besleyecek
eğitim, sosyal yapı, medya, kültür,
spor gibi alt kollar var. Bu alanların
hepsi yatırıma muhtaç. Bu bütçenin
sağlıklı bir şekilde tabana yayılması
lazım. Bize bir ivme ve kuvvet kazan-
dırması için gönüllü alt komisyonlar
kurulmalı ve çalışmalar yapılmalı.
Mesela Kerkük'ün, Telafer'in ihtiyaç-
ları listelenmeli.

Habib Hürmüzlü:

İnsanlar eksikliklerini biliyorlar. Okul,
hastane, konferans salonu. Bunların
hepsinin doğru şekilde tespit edilmesi
lazım.

Hicran Kazancı:

Bir de zihniyetin değişmesi gerekli.
Bugüne kadar neler kazanıldı? Neler
kaybedildi? Bunları düşünmemiz la-
zım. Herkesi kötüleyerek bu işi yap-
mayız. "Herkes kötü, ben iyiyim" de-
mekle olmaz bu iş. Kendimizi de eleş-
tirmemiz lazım. Irak'ta en demokratik
toplum Türkmenlerdir.

Bilgay Duman:

Genel olarak Hicran Kazancı'nın söy-
lediklerine katılıyorum. Türkmen-
lerin geleceği için en önemli konu
eğitimidir. Evet, Türkmenler kazanım
sağladı. Bunu nasıl yaptılar? Parla-
mentodaki Türkmen milletvekilleri
bir araya geldi.

Cengiz Eroğlu:

Yerel seçimler çok önemli. Kerkük,
Telafer'e benzemez. ITC'nin izleyece-
ği yol doğru bir yol.

Mahir Nakip:

Özet olarak şu noktaya geliyoruz; Irak'ta kriz devam ediyor. Bu sorunlar uzun sürede devam edecek. Mezhepçilik gibi ayrışmalar olacak. Ancak Türkmenlerin tarihi süreç içerisinde önemli bir yere geldiklerini de görüyoruz. Görevdeki siyasetçilerimizin de uyum içinde olduğu ortada. Bizim zamanla olgunlaşıp bu dengeyi kurmamız lazım. İçimizden bir siyasetçi çıkarıp bu dengeyi sağlayacaktır. Sonuç olarak biraz daha zamana ve bi-

raz daha aktif çalışan sivil toplum kuruluşlarına ihtiyacımız var. ORSAM Başkanı Hasan Kanbolat'a, Habib Hürmüzlü Ağabeyimize ve Bilgay Duman kardeşimize teşekkür ediyorum. Onlar aracılığıyla bir araya gelme imkanı bulduk.

Hasan Kanbolat:

Şeref verdiniz. Buraya kadar gelip değerli görüşlerinizi bizimle paylaştığınız için teşekkür ederiz.

AKADEMİK KADRO

Hasan Kanbolat	ORSAM Başkanı
Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar	ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
Doç. Dr. Tark Oğuzlu	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Uluslararası Antalya Üniversitesi
Doç. Dr. Harun Öztürkler	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu Ekonomileri - Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Şahin	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Gazi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Doç. Dr. Özlem Tür	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - ODTÜ
Doç. Dr. İlyas Kemaloğlu (Kamalov)	ORSAM Danışmanı, Avrasya
Habib Hümmüzlü	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu
Doç. Dr. Didem Danış	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Galatasaray Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
Doç. Dr. Canat Mominkulov	ORSAM Uzmanı, Avrasya, El Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bayram Sinkaya	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
Dr. Jale Nur Ece	ORSAM Danışmanı, Deniz Emniyeti ve Güvenliği
Doç. Dr. Yaşar San	ORSAM Danışmanı, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniv. Öğretim Üyesi
Dr. Süreyya Yiğit	ORSAM Danışmanı, Avrasya
Elmira Cheremisova	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, St. Petersburg Üniversitesi
Av. Aslıhan Erbaş Açikel	ORSAM Danışmanı, Enerji-Deniz Hukuku
Pınar Ankan Sinkaya	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - ODTÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü
Volkan Çakır	ORSAM Danışmanı, Afrika
Tamer Koparan	ORSAM Yönetici Editörü
Bilgay Duman	ORSAM Uzmanı, Ortadoğu
Noyan Gürel	ORSAM Danışmanı
Oytun Orhan	ORSAM Uzmanı, Ortadoğu
Sercan Doğan	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Seval Kök	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Nebahat Tanrıverdi	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Shalaw Fatah	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Aytekin Enver	ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Göknül Erbaş	ORSAM, Karadeniz
Tuğçe Kayıtmaz	Mütercim Tercüman
Uğur Çil	ORSAM, Ortadoğu

ORSAM Su Araştırmaları Programı

Dr. Tuğba Evrim Maden	ORSAM Su Araştırmaları Programı Hidropolitik Uzmanı
Dr. Seyfi Kılıç	ORSAM Su Araştırmaları Programı Hidropolitik Uzmanı

ORSAM DANIŞMA KURULU

Dr. İsmet Abdülmecid	Irak Danıştay Eski Başkanı
Prof. Dr. Ramazan Daurov	Rusya Bilimler Akademisi Doğu Çalışmaları Enstitüsü, Direktör Yardımcısı
Prof. Dr. Vitaly Naumkin	Rusya Bilimler Akademisi Doğu Çalışmaları Enstitüsü Direktörü
Dr. Abdullah Alshamri	ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - ORSAM Riyad Temsilcisi
Hasan Alsancak	İhlas Holding CEO
Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık	ORSAM Ortadoğu Danışmanı, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Ahat Andican	Devlet Eski Bakanı, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Dorayd A. Noori	Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Kültür Müsteşarı Yardımcısı
Prof. Dr. Tayyar An	Uludağ Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Ali Arslan	İstanbul Üniversitesi, Tarih Bölümü
Büyükelçi Shaban Muratı	Amavutluk Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü
Başar Ay	Türkiye Tekstil Sanayii İşveren Sendikası Genel Sekreteri
Hediye Levent	Gazeteci (Suriye)
Prof. Dr. Mustafa Aydın	Kadir Has Üniversitesi Rektörü
Doç. Dr. Ersel Aydınlı	Bilkent Üniversitesi Rektör Yardımcısı & Fulbright Genel Sekreteri
Yaşar Yakış	Büyükelçi, Dışişleri Eski Bakanı
Patrick Seale	Ortadoğu ve Suriye Uzmanı
Prof. Dr. Hüseyin Bağcı	ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Prof. Aftab Kamal Pasha	Hindistan Batı Asya Araştırmaları Merkezi Başkanı
İtr Bağdadı	İzmir Ekonomi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler ve Avrupa Birliği Bölümü
Prof. Dr. İdris Bal	TBMM 24. Dönem Milletvekili
Yrd. Doç. Dr. Ersan Başar	Karadeniz Teknik Üniversitesi, Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği Bölüm Başkanı
Dr. Sami Al Taqi	Orient Research Center Başkanı
Kemal Beyatlı	Irak Türkmen Basın Konseyi Başkanı
Barbaros Binicioğlu	Ortadoğu Danışmanı
Safarov Sayfullo Sadullaevich	Tacikistan Cumhurbaşkanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkan Yardımcısı

- Prof. Dr. Ali Birinci
Doç. Dr. Mustafa Budak
Doç. Dr. Hasan Canpolat
E. Hava Orgeral Ergin Celasin
Volkan Çakır
Doç. Dr. Mitat Çelikpala
Çetiner Çetin
Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya
Doç. Dr. Didem Danış
Prof. Dr. Volkan Ediger
Dr. Serdar Aziz
Prof. Dr. Cezmi Eraslan
Prof. Dr. Çağın Erhan
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen
Dr. Amer Hasan Fayyadh
Dr. Farhan Ahmad Nizami
Av. Aslıhan Erbaş Açıklak
Cevat Gök
Mete Göknel
Osman Göknel
Timur Göknel
Prof. Dr. Muhamad Al Hamdani
Numan Hazar
Habib Hüzmüzlü
Doç. Dr. Pınar İpek
Dr. Tuğrul İsmail
Prof. Dr. Alexandr Koleşnikov
Doç. Dr. İlyas Kemaloğlu (Kamalov)
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar
Doç. Dr. Şenol Kantarcı
Selçuk Karaçay
Doç. Dr. Nilüfer Karacasulu
Prof. Dr. M. Lütfullah Karaman
Doç. Dr. Şaban Kardaş
Doç. Dr. Elif Hatun Kılıçbeyli
Prof. Dr. Aleksandr Knyazev
Prof. Dr. Erol Kurubaş
Prof. Dr. Talip Küçükcan
Arslan Kaya
Dr. Hicran Kazancı
İzzettin Kerküklü
Prof. Dr. Mustafa Kibaroğlu
Dr. Max Georg Meier
Prof. Dr. Mosa Aziz Al Mosawa
Prof. Dr. Mahir Nakip
Doç. Dr. Tarık Oğuzlu
Prof. Dr. Çınar Özen
Murat Özçelik
Muhammed Nurettin
Doç. Dr. Harun Öztürkler
Dr. Bahadır Pehlivan Türk
Prof. Dr. Victor Panin
Doç. Dr. Fırat Purtaş
Prof. Dr. Suphi Saatçi
Doç. Dr. Yaşar Sarı
Ersan Sarkaya
Dr. Bayram Sinkaya
Doç. Dr. İbrahim Sirkeci
Dr. Aleksandr Sotnichenko
Zaher Sultan
Dr. Irina Svistunova
Semir Yorulmaz
Doç. Dr. Mehmet Şahin
Prof. Dr. Türel Yılmaz Şahin
Mehmet Şüküroğlu
Doç. Dr. Oktay Tannsever
Prof. Dr. Erol Taymaz
Prof. Dr. Sabri Tekir
Dr. Gönül Tol
Av. Niyazi Güney
Doç. Dr. Özlem Tür
M. Ragıp Vural
Dr. Ermanno Visintainer
Dr. Umur Uzer
Prof. Dr. Vatanyar Yagya
Dr. Süreyya Yiğit
- Polis Akademisi
Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı
Milli Savunma Bakanlığı Danışmanı
23. Hava Kuvvetleri Komutanı
ORSAM Danışmanı, Afrika
Kadir Has Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Gazeteci (Orta Doğu)
YÖK Başkanı
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Galatasaray Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
İzmir Ekonomi Üniversitesi, Ekonomi Bölümü
ORSAM Danışma Kurulu Üyesi
Başbakanlık Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı
Ankara Üniversitesi, Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Ahi Evran Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Bağdat Üniversitesi, Siyaset Bilimi Fakültesi Dekanı
Oxford Üniversitesi İslami Çalışmalar Merkezi Yöneticisi
ORSAM Danışmanı, Enerji-Deniz Hukuku
Irak El Fırat TV Türkiye Müdürü
BOTAŞ Eski Genel Müdürü
BTC ve NABUCCO Koordinatörü
Beyrut Amerikan Üniversitesi Öğretim Üyesi
Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Kültür Müsteşarı
Emekli Büyükelçi
ORSAM Danışmanı, Ortadoğu
Bilkent Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Diplomat
ORSAM Avrasya Danışmanı
ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
Kırıkkale Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Vodafone Genel Müdür Yardımcısı
Dokuz Eylül Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Fatih Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Çukurova Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Rus-Slav Üniversitesi (Bişkek)
Kırıkkale Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü Müdürü
KPMG ,Yeminli Mali Müşavir
Irak Türkmen Cephesi Türkiye Temsilcisi
Kerkük Vakfı Başkanı
Okan Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Hanns Seidel Vakfı Proje Müdürü (Bişkek)
Bağdat Üniversitesi Rektörü
Erciyes Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi
ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - Uluslararası Antalya Üniversitesi
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
Büyükelçi
Beyrut Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Afyon Kocatepe Üniversitesi
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Pyatigorsk Üniversitesi (Pyatigorsk, Rusya Federasyonu)
Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, TÜRKSOY Genel Sekreter Yardımcısı
Kerkük Vakfı Genel Sekreteri
ORSAM Danışmanı, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniv. Öğretim Üyesi
Türkmeneli TV (Kerkük, Irak)
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
Regent's College (Londra, Birleşik Krallık)
St. Petersburg Üniversitesi (Rusya Federasyonu)
Lübnan Türk Cemiyeti Başkanı
Rusya Strateji Araştırmaları Merkezi, Türkiye-Ortadoğu Araştırmaları Masası Uzmanı
(Gazeteci, Mısır)
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Gazi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Gazi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Enerji Uzmanı
ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölümü
ODTÜ, Kuzey Kıbrıs Kampüsü Rektör Yardımcısı
İzmir Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dekanı
Middle East Institute Türkiye Çalışmaları Direktörü
Prens Group Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölümü
2023 Dergisi Yayın Koordinatörü
Vox Populi Direktörü (Roma, İtalya)
İstanbul Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
St. Petersburg Şehir Parlamentosu Milletvekili, St. Petersburg Üniversitesi (Rusya Federasyonu)
ORSAM Avrasya Danışmanı

ORTADOĞU ETÜTLERİ YAYIN KURULU

Meliha Benli Altunışık	ODTÜ
Bülent Aras	Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
Tayyar An	Uludağ Üniversitesi
İlker Aytürk	Bilkent Üniversitesi
Recep Boztemur	ODTÜ
Katerina Dalacoura	Londra Ekonomi Üniversitesi (Birleşik Krallık)
F. Gregory Gause	Vermont Üniversitesi (ABD)
Fawaz Gerges	Londra Ekonomi Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Ahmet K. Han	Kadir Has Üniversitesi
Raymond Hinnebusch	St. Andrews Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Rosemary Hollis	City Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Bahgat Korany	Durham Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Peter Mandaville	George Mason Üniversitesi (ABD)
Emma Murphy	Durham Üniversitesi (Birleşik Krallık)

ORTADOĞU ANALİZ YAYIN KURULU

Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık	ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Hasan Kanbolat	ORSAM Başkanı
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar	ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen	ORSAM Danışmanı, Ahi Evran Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı

MithatpaŐa Caddesi 46/6 Kızılay-ANKARA
Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48
www.orsam.org.tr, orsam@orsam.org.tr